

BİLGE KUTAD ANLATIYOR

ALA ÇUMGUK

BİR KARGANIN MACERALARI

PEDAGOG GÜLŞEN ÜNÜVAR

Resimleyen: Kübra Ceylan

Bilge Kutad Masalları'ndaki isimleri, Kutadgu Bilig ve Dîvânu Lugâti't-Türk eserlerinde bize aktaran Yusuf Has Hacib'e ve Kaşgarlı Mahmud'a minnet ve şükranlarımızla...

MASALDAN EVVEL

Rüzgârlar bulutu sürükledi, bulutlar yağmuru üfledi, yağmurlar vadiyi besledi. İşte o vakit yemyeşil çayırların tam ortasından bir masal çıkageldi.

“Merhaba! Benim adım Bilge Kutad.” dedi. Altın değerinde öğütler ekledi her cümlesine. Erdem, yiğitlik bir de iyi yüreklilik koymuştu nakışlı heybesine. Bütün çocukların kapısını tek tek çaldı. Çünkü onlara diyecek sözleri vardı. Heybenin içindeki masallardan bir kuş havalandı önce. Adı Ala Çumguk, tüyleri ipince. Yaşadığı vadide bir gün esrarengiz sesler çınladı. Bütün çayırlar, dereler istilaya uğradı. Cesur kanatlı bir kahraman çıktı ortaya. Bakalım nasıl bir macera katacak bu masala?

Heybenin içindeki diğer kahramanlar mı? Onlar da merhaba diyecekler sana. Ama sonraki masallarda...

Okuyan her güzel yürek kut bulsun. Gölgesinde kırk yıl hayal kurduğum ceviz ağacına armağan olsun.

ALA ÇUMGUK

Nice zamanların üzerinden nice **kadim** zamanlar geçti.
Gök yarıldı dörde, dört mevsim dört ayrı **bozkırı** seçti.

Ala Çumguk dediler adına, kanatları ipekten narince.
Uçuşu pek **mahir**, her konuya bir çözüm bulur kendince.

İki yüksek dağın tam ortasında, Alavan Boğazı'nda son zamanların **en sıcak ve bereketli** mevsimi yaşıyorlardı. Yüz yıllık buzlar erimiş, dere olmuş, kurak toprak yeşermiş, çayırlar boy boy uzamıştı. Alavan Boğazı'nın ününü duyan hayvan **haşerat**, akın akın buraya gelerek yuva kurmuştu. Nice ceylanlar nazlı nazlı koşuşturmuş, nice aslanlar heybetlice yürüyerek mağaraların yolunu tutmuştu. **Binbir çiçek açmış**, çayır çimen birbirine karışmıştı. Hepsi de farklı birçok kuşun uğrak yeri olmuştu bu **bereketli Boğaz**.

Kadim: Başlangıcı olmayan, eski.

Bozkır: Sıcak ve ılıman iklimlerdeki ağaçsız doğal alan.

Mahir: Becerikli.

Haşerat: Böcekler.

Alavan Boğazi'nin namını duyup da gelenler arasındaydı; **gök başlı, pür kaşlı Ala Çumguk**. O, bir kargaydı. Lacivert ve beyaz karışımı tüyleri olduğu için ona "Ala" diyorlardı. Gözlerinin tam üzerinde, yoğunca bir tüy kümesi... Dikçe durduğu için kaşa benzetilirdi bazen. Ala Çumguk'un gözlerini korurdu bu kaşlar; **rüzgârdan, tozdan, kumdan...**

“İyi ki de gelip yerleşmişiz Alavan Boğazı'na.”

“Piiiiiiiiirrrrrr..”

Gök başlı, pür kaşlı Ala Çumguk; bu sabah **buğday ya da arpa ile beslenmek istemiyordu.** Dağların eteklerine kurulmuş yerleşim alanlarına çevirdi yönünü. Biraz daha aşağılarda çadırlar, evler, yaylalar vardı. Bahçelerinde ise ceviz, badem, fındık ağaçları yükseliyordu.

“Evet, bu sabah ceviz yemek istiyorum. Taze taze, kokulu kokulu, sütlü sütlü...” dedi kendi kendine.

Alalı kanatlarını iyice açıp uzunca bir uçuşa geçti. Yolda karşılaştığı kuşlarla selamlaştı:

“Kutlu sabahlar arkadaşlar!..”

“Uğurlar olsun Ala Çumguk!..”

Yönünü kaybetmiş bir tavşana yardımcı oldu:

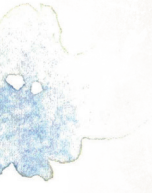

“Kayalıklardan aşağılara inmелisin, aradığın nehir o tarafta.”

İhtiyar bir karıncanın yükünü paylaştı. Romatizma ağrıları **depreşen** bir örümceğe ısırgan otu özü sürmesini tavsiye etti:

“Sabah bir, akşam iki kere...”

Kanatları **örselenen** süslü kelebeğe, biraz dinlenmesini ve bolca karahindiba sütü içmesini önerdi.

“Gök başlı, pür kaşlı Ala Çumguk oldukça zeki bir karga.” dedi örümcek.

“Gördüğü her şeyi aklında tutar, her ismi ezberler, her derde önerecek bir **deva** bilir.” diyerek onu destekledi ihtiyar karınca.

Arkadaşları onun hakkında övgülerde bulunadursun, uzun bir yolun sonunda nihayet ceviz ağaçlarının bolca olduğu alana vardı Ala Çumguk. Etrafta başka kargaların da olduğunu fark etti. Selamlaştı:

Depreşmek: Yeniden ortaya çıkmak.

Örselenmek: Yıpranmak, zedelenmek.

Deva: Çare.

“Merhaba arkadaşlar.”

Hâl hatır sordu:

“Nasılsınız bakalım bu sabah?”

“Hoş geldin Ala Çumguk, sefalar getirdin. **Buyur gel sen de.**” dediler hep bir ağızdan.

Geçip kondu gür yaprakların arasına. Gözüne kestirdiği bir cevizi **çıt** diye kopardı dalından. Henüz kuruyup soyulmamıştı dış yüzündeki yeşil kabuk. Gagasının arasına alarak hızla uzaklaştı oradan:

“Çuurrrr...”

